

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

עלנד אין איינזאם

מארגנדיגע שיעור, מען דארף זיי אייביג אייביג מכבד זיין און מכיר טוב זיין. שאול רעגט זיך אבער אויף: "דו ביסט אויך פון די וואס זענען פארנארט צו האלטן פון די מחנכים..."

שבת טרעפט שאול דער פּעטער ר' מיכל, און ער האט זיך אויך פאראינטערעסירט, געזאגט זיין פאזיטיוון מיינונג אויף די נושא, און אויף אים האט זיך שאול אויך אויפגערעגט...

די ווייטאג פון שאול איז געוואקסן, ביז ווען ער האט מחליט געווען ביינאכט צו גיין שפילן מיט זיין חבר יענקי. אויסער אים, האט ער דאך שוין נישט קיין איין חבר! ער איז אבער געוואויר געווארן אז יענקי זיצט נאכן חדר אין בית מדרש 'המדת התורה'. איז שאול אהינגעגאנגען און געזען ווי יענקי זינגט זיך אונטער א געשמאקע גמרא ליד, מיט א זיסקייט וואס האט נישט זיין גלייכן.

"מיין טייערער חבר שאול, וואס מאכסטו עפעס? איך פריי זיך אזוי שטארק דיר צו זען נאכאמאל, איך האב דיר דאך שוין אזוי לאנג נישט געזען... דו ווייסט? איך האב ברוך השם ביי די לעצטע פאר בחינות געקענט איבער 90% איך האב ברוך השם אויך פרישע חברותות. און וואס מאכסטו עפעס גוטס?"

שאול מאכט גלייך אנועק מיט חוזה, "ארהה, די אלע בחינות, די מלמדים ווילן סתם מאכן זיכער אז מען פאלט דורך און מען קען נישט..." און אזוי האט ער ווייטער געזאגט פער און שוועבל.

נאך א קורצע וויכוח, האט אים יענקי געזאגט: "שאול, פארוואס רעדסטו אזוי? פארוואס! דו געדענקסט נאך ווען איך האב דיר געזאגט אז הלואי קומסטו אן צו מיין תמימות, און דו האסט געלאכט און געשפאט? קוק זיך נאר אום: דו האסט נישט קיין חברים, דו פלאצט פון ליידיג גיין אין שטוב, אן קיין סדרים, אן קיין לימודים, אן קיין שמחה און סיפוק. דו זאלסט וויסן - שאול - אז אלעס מאכט מען פאר אונזער טובה, און מיר דארפן זיך בלויז פרייען און דאנקן דעם באשעפער תמימות'דיגער הייט אויף דעם מלמד, אויפן חדר, און אויף אלעס אנדערש ארום אונז.

זיצט זיך דער חכם אין שטוב פון דער תם, און שמועסט מיט אים. צווישן די ווערטער לאזט ער הערן שפאט רייד איבער דער קעניג וואס 'עקזיסטירט נישט'. זאגט דער תם פאר'ן חכם: "קוק צו וואו דיניע חכמות האבן דיר געפירט, צו אזא נידריגע ארט! צו געדענקסטו וואס איך האב דיר געזאגט 'הלואי ווערסטו ווי מיר'...?"

שאול, דער געלונגענער קינד, איז געגאנגען און פארפירט אין פתח טאג טעגליך מער און מער אנטקעגן דעם מלמד און די גאנצע שטאב פון תלמוד תורה. מיט די צייט, האבן אלע קינדער שוין געוואוסט: שאול איז נישט דאס וואס ער איז געווען. ער רעגט זיך, פארפירט, און העצט. חוץ פון שלעכטע רייד אנטקעגן סיי ווער וואס האט אים נאר אמאל עפעס גוטס געטון, איז נישטא וואס צו שטיין מיט אים אין ווארט. אויך אין די לימודים איז ער שוואכער געווארן, און אינאיינעם מיט דעם האבן אויך זיינע ידיעות זיך אפגעשוואכט.

דער מלמד האט אהיימגעטיקט שאול פאר אפאר טאג, אויף זיך צו איבעררעכענען א נייע ריכטונג - וויאזוי איז ריכטיג פאר א כמעט-בר מצוה בחור'ל זיך צו אויפפירן מיט די ריכטיגע דרך ארץ און אזוי אויך אין אלע אנדערע ענינים.

טרוקענע שעות און דערביטערטע טעג זענען אריבער אויף שאול איינזאם ביי זיך אין שטוב. איין טאג זעט אים דער שכן און פרעגט אים: "זאג נאר שאול, דו שפירסט נישט גוט? איך זע דיר דא טאג-טעגליך, וואס האט פאסירט?"

"איך וועל דיר ענטפערן אויפריכטיג", האט שאול געענטפערט, "אלע מלמדים היינט, פארשטייען נישט צו חינוך, זיי מיינען אז זיי קענען, אבער באמת... בקיצור, דער מלמד 'האלט' אז איך האב נישט גערעדט גענוג מכובד'ג צו אים, און - היינט בין איך אין שטוב..." אזוי האט שאול אויסגעזאגט זיינע טענות.

"זאלסט וויסן מיין פריינט שאול, אז דו האסט נישט קיין מושג וויפיל א מלמד איז משקיע צו זען זיינע תלמידים שטייגן און מצליח זיין. ווען דו שלאפסט שוין טיף זיצט זיך נאך דיין מלמד און גרייט אן די

ספּוּרֵי מַעֲשֵׂי־תּוֹרָה מִשְׁנֵי קַדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֵׂה ט' - פּוֹן דְּעַר חֲכָם מֵיִטְן תָּם (ז)

דְּרִי פִיר גְּרָאשָׁן. און האָבן זיך גֵּיהֵיִסן גִּיבן עֶסן. האָט מען זיי גִּיגִיבן.

דְּעֵרוֹוִייל ווי זיי האָבן גִּיגֶעסן. האָבן זיי גִּישְׁמוּסֶט. און האָבן גִּישְׁפֶּעט פּוֹן דָּעם לִיגן און פּוֹן דָּעם טָעוֹת פּוֹן דָּעם **בַּעַל שָׁם**. (ווי די וועלט איז זיך טוֹעֵה)

און דער גָּאָר קֶעכֶּער האָט גֵּיהֶעֱרֶט זייערע רִייד. האָט עס אים זייער פֶּאַרדֶּרָאסן וואָרן דער **בַּעַל שָׁם** איז דָּאַרְט זייער חָשׁוּב גִּוּוּען.

האָט ער צו זיי גִּיזאַגט. עֶסֶט אַיִךְ אָפּ וואָס איר האָט און גייט אַיִךְ אַרויס פּוֹן דאַנעט.

נאָך דָּעם איז אָנגִיקוּמֶען אַהִין. אַ זון פּוֹן דָּעם **בַּעַל שָׁם**. און זיי האָבן נאָך גִּישְׁפֶּעט פּוֹן דָּעם **בַּעַל שָׁם** דָּעם זון אין די אויגן. האָט זיי דער גָּאָר קֶעכֶּער אָנגִישְׁרִיגן נאָך וואָס זיי שְׁפֶּעטן פּוֹן דָּעם **בַּעַל שָׁם** דָּעם זון אין די אויגן.

ביז דער גָּאָר קֶעכֶּער. האָט זיי גִּישְׁלָאָגן גאַנץ שְׁטאַרק. און האָט זיי אַרויס גִּישְׁטוּפֶּט פּוֹן זיין שְׁטוּב.

האָט עס זיי זייער פֶּאַרדֶּרָאסן. האָבן זיי גִּיוואָלט זוכן אַ משְׁפָּט אויף דָּעם וואָס ער האָט זיי גִּישְׁלָאָגן.

האָבן זיי זיך מֵיִשֵּׁב גִּוּוּען. זיי וועלן גיין צו זייער **בַּעַל** הַבֵּית. וואָס זיי האָבן דָּאַרְט אָפּגִילִיגט זייערע פֶּעקלעך. זיי זאלן מיט אים איין עֶצֶה האַלְטן. ווי אַזוי זיי זאלן דערלאַנגען אַ משְׁפָּט אויף דָּעם גָּאָר קֶעכֶּער וואָס ער האָט זיי גִּישְׁלָאָגן.

זענען זיי גִּיגאַנְגֶען און האָבן זייער **בַּעַל** הַבֵּית דָּאָס דערצייילט אַז דער גָּאָר קֶעכֶּער האָט זי זייער גִּישְׁלָאָגן. האָט ער זיי גִּיפֶּרעגט. פֶּאַרוואָס. האָבן זיי אים דערצייילט. ווייל זיי האָבן גִּירעט אויף דָּעם **בַּעַל שָׁם**.

האָט זיי דער **בַּעַל** הַבֵּית גִּיעֲנַפֶּערט. סָּע איז אַוּוּדאִי קיין יוֹשֵׁר ניט אַז מען זאל שְׁלָאָגן מענשן. לושְׁמִיר איר האָט

זענען זיי אַזוי אויסן גִּוּוּען אויף דער וועלט ביז סָּע איז אויסגִיקוּמֶען. אַז זיי זענען גִיקוּמֶען צו דער שְׁטאַט וואָס דָּאַרְט וואוינט דער מֵינִי־טֶעֶר הַנִּל (דֵּהֵינּוּ דער תָּם זיין חֶבֶר פּוֹן דָּעם חֲכָם פִּנ"ל)

און דָּאַרְט אין דער שְׁטאַט איז גִּוּוּען איין אַמְתִּיר **בַּעַל שָׁם**. און דער **בַּעַל שָׁם** איז זייער חָשׁוּב גִּוּוּען. וואָרין ער האָט גִיטאַן ווילדע זאַכִין בְּאַמְתִּית און אָפּילו צווישן די שְׁרָרוֹת איז ער גִּוּוּען אַ מְפֹרָסֶם און איז ביי זיי חָשׁוּב גִּוּוּען.

און די חֲכָמִים זענען גִיקוּמֶען אין דער שְׁטאַט אַרִיין. און זיי זענען אַרום גִיגאַנְגֶען. און זענען אָנגִיקוּמֶען פֶּאַר דער שְׁטוּב פּוֹן דָּעם **בַּעַל שָׁם** האָבן זיי גִיזעֶהן סָּע שְׁטִיט דָּאַרְט אַסאַך וועגעליך מיט חוליים. פֶּערצִיג אָבֶּער פּוּפֶּצִיג.

האָט דער חֲכָם גִימֵינט. אַז דָּאַרְט וואוינט אַ דָּאַקטאָר. האָט ער גִּיוואָלט צו אים אַרִיין גיין. מחֶמֶת ער איז זיך אויף גִּוּוּען איין גְרוֹיֶסער דָּאַקטאָר. האָט ער גִּיוואָלט אַרִיין גיין. ער זאל זיך מיט אים דערקענען.

האָט ער גֶּפֶּרעגט ווער וואוינט דאָ. האָט מען אים גִיעֲנַפֶּערט. אַ **בַּעַל שָׁם**. האָט ער גִיטאַן אַ גְרוֹיֶס גִילעכְטער. און האָט גִיזאַגט צום אַנְדֶּערן (דֵּהֵינּוּ צום חֲכָם דער שְׁלִיחַ) דָּאָס איז נאָך אַ לִיגן און אַ נאַרִישְׁקִיט. דָּאָס איז נאָך מער נאַרִישְׁקִיט איידער דער טָעוֹת פּוֹן דָּעם מְלָךְ. בְּרוּדֶּער אַיִךְ וועל דיר דערצייילן דָּאָס פֶּאַלשְׁקִיט. ווי אַזוי די וועלט איז אין טָעוֹת און אַזוי אַליגן.

דְּעֵרוֹוִייל זענען זיי הוּנְגֶּעריק גִּוּוּען. האָבן זיי ביי זיך נאָך גִיפּוּנען דְּרִי פִיר גְּרָאשָׁן. זענען זיי גִיגאַנְגֶען אין דער גָּאָר קֶעֶךְ אַרִיין. און דָּאַרְט קֶרִיגט מען עֶסן אָפּילו פֶּאַר

אַבער גאר ניט רעכט גיטאן. נאך וואס האט איר גירעט אויף דעם בעל שם. ווארן דער בעל שם איז דא זייער חשוב. האבן זיי גיזעהן אז ער איז אויף אין טעות.

זענען זיי פון אים אַוועק גיגאנגען. און זענען גיגאנגען צום פּקיד. און דער פּקיד איז גיווען א גוי. האבן זיי אים דערציילט די מעשה אז מען האט זיי גישלאגען.

האט ער גיפרעגט. פאר וואס. האבן זיי גיזאגט. ווייל זיי האבן גירעט אויף דעם בעל שם. האט זיי דער פּקיד אויף גיהרגעט גישלאגן. און האט זיי ארויס גישטופט.

זענען זיי פון אים אַוועק גיגאנגען. און זענען גיגאנגען צו איין העכערן וואס האט צו שאפן. און האבן אלץ ניט גיפועלט קיין משפט.

און זענען אזוי אלץ גיגאנגען פון איינעם צום אנדערן. אלע מאל צו איין העכערן (און האבן אלץ ניט גיפועלט נאר מען האט זיי גוט גישלאגן אלע מאל)

ביז זיי זענען גיקומען פאר דעם מיניסטער (דאס איז גיווען דער תם פנ"ל) און דארט פאר דעם מיניסטער זענען גישטאנען וואכן. האט מען גימעלדעוועט פאר דעם מיניסטער. אז א מענש באדארף צו אים. האט ער גיהייסן אז ער זאל אריין גיין.

איז דער חכם גיקומען פאר דעם מיניסטער ווי ער איז אריין גיקומען. האט אים דער מיניסטער תיכף דערקענט אז דאס איז דער חכם זיין חבר. און דער חכם האט אים ניט דערקענט. מחמת ער איז היינט אין אזוי גדולה.

האט תיכף דער מיניסטער אנגיהויבן צו אים צו ריידן. און ער האט צו אים גיזאגט: זעה. צום וואס. מיינ תמימות. האט מייך גיפראכט צו אזוי איין גדולה. און צו וואס. זיין חכמה. האט דייך גיפראכט.

האט זיך דער חכם אנגירופן און האט גיזאגט. אז דו ביסט דאס. מיינ חבר דער תם. דערפון וועלן מיר שפעטער שמוסן.

לעת עתה. גיב מיר א משפט. נאך וואס מען האט מייך גישלאגן. פּרעגט ער אים. פאר וואס האט מען דייך גישלאגן. ענפערט ער אים. האט ווייל איהך האב גירעט אויף דעם בעל שם. וואס ער איז א ליגנער. און דאס איז גאר א שווינדל.

רופט זיך אן דער תם דער מיניסטער צו אים. נאך האלסטו דייך אין זיינע חכמות. זעה דו האסט גיזאגט. אז דו קאנסט אויף מיינעם קומען גאר גרינג. און איהך וועל אויף זיינעם נישט קאנען קומען היינט זעה. אז איהך בין אויף זיינעם שוין לאנג גיקומען. (ווארן דער תם איז זיך שוין גיווען א גרויסער חכם אויף פנ"ל) און דו ביסט נאך ניט גיקומען אויף מיינעם.

און איהך זעה אז דאס איז שווערער. אז דו זאלסט קומען אויף מיינ תמימות.

און פון דעסט וועגן פארט. ווייל דער תם דער מיניסטער האט אים גיקענט פון לאנג אז ער איז אמאל גרויס גיווען. האט ער אים גיהייסן גיבן קליידער אז מען זאל אים אן טאן. און האט אים גיבעטן אז ער זאל מיט אים עסן.

בשעת עסן. האבן זיי אנגיהויבן צו שמוסן. האט אנגיהויבן דער חכם אים צו דרינגען זיין (ניירישע) דעה אז סע איז גאר קיין מלך ניט דא.

האט אויף אים דער תם דער מיניסטער א גישריי גיטאן. וואס זאגסטו. איהך אליין האב זיך גיזעהן דעם מלך.

ענפערט אים דער חכם מיט גילעכטער. דו וויסט אליין אז דאס איז גיווען דער מלך. דו קענסט אים. דו האסט גיקענט זיין טאטן זיין זיידן אז זיי זענען גיווען מלכים. פון וואנעט ווייסטו אז דאס איז גיווען דער מלך. מענשן האבן דיר גיזאגט אז דאס איז דער מלך. זיי האבן דייך אפגינירט.

האט דאס דער תם זייער פארדראסן. אויף דעם וואס ער לייקנט אין דעם מלך.

לאמיר זיין פאר הערן

די ניינטע מעשה - דער חכם און דער תם (7)

- 1. וואס האט זיי דער גאר קעכער געטאן נאך ווען דער זון פון דער בעל שם איז אריין געקומען?
 - ער האט זיי געשלאגן גאנץ שטארק.
 - ער האט זיי ארויס געשטופט פון זיין שטוב.
 - ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- 2. וואס האט דער פקיד (דער גוי) געטאן פאר די חכמים אויף דעם וואס זיי האבן גערעדט אויפן בעל שם?
 - ער האט זיי געשלאגן גאנץ שטארק.
 - ער האט זיי ארויס געשטופט פון זיין שטוב.
 - ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- 3. וואס האט דער תם (דער מיניסטיר) געזאגט צום חכם ווען ער איז געקומען צו אים?
 - זעה צו וואס מיין תמימות האט מיך געבראכט צו אזא גדולה.
 - זעה צו וואס דיין חכמה האט דיך געבראכט.
 - ביידע תשובות זענען ריכטיג.
- 4. וואס לערנסטו זיך דערווייל פון די מעשה?
 - אז תמימות ברענגט א מענטשן צו אזא גדולה.
 - אז חכמות ברענגט א מענטשן צו עניות.
 - _____
- 5. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
 - איינמאל
 - צוויימאל
 - איך האב געוואלט

- א. צו וועלכע שטאט זענען די חכמים אן געקומען אין זייער וועג?
 - אין די שטאט וואס דער חכם איז געבוירן
 - אין די שטאט וואס דער תם וואוינט דארט.
 - אין די שטאט וואס דער מלך וואוינט דארט.
- ב. וואס האבן די חכמים געזען אין פארנט פון דער בעל שם'ס שטוב?
 - גרויסע הייליגע צדיקים.
 - דער תם האט דארטן געווארט אויף אים.
 - אסאך וועגעלעך מיט חולים.
- ג. פארוואס האט דער חכם געוואלט אריין גיין צו דעם בעל שם?
 - ווייל ער האט געוואלט א ברכה פון צדיק.
 - ווייל ער האט געוואלט מוכיח זיין פארן בעל שם אז עס איז נישטא קיין מלך אויף דער וועלט.
 - ווייל ער האט געמיינט אז דארט וואוינט א דאקטער, און ער האט געוואלט זיך מיט אים דערקענען.
- ד. וואס האבן די חכמים געטאן אין גאר קעך (בית התבשיל)?
 - זיי האבן געשפעט פן דעם אז עס איז דא א מלך.
 - זיי האבן געשפעט פן דעם בעל שם.
 - זיי האבן געבעטן אסאך עסן.
- ה. וואס האט זיי געזאגט דער גאר קעכער?
 - זיי זאלן שנעל ארויס גיין פון גאר קעך.
 - עסט אייך אפ און גייט ארויס פון דאנט.
 - מען טאר נישט רעדן אינמיטן עסן.

טיפער געטראכט

אזא זעט מען ביי די מעשה אז דער תם האט רחמנות געהאט אויפן חכם, - און אזא זעט מען ביי די פריערדיגע וואס אז דער חכם האט רחמנות געהאט אויפן תם ?
 וואס איז אנדערש פון וואס דער גאר קאך האט געטון פאר די חכמים ? צו וואס דער פקיד האט זיי געטון ?

תשובות אויף די מעשה פון דער חכם מיטן תם (6)

וועלכע מידה האט דעם חכם זיך געפירט כדי צו באווייזן אז עס איז נישטא קיין מלך (ח"ו)? אט ענה פסלה
 וויפל מאל האט דער חכם מוכיח געווען אז עס איז נישטא קיין מלך (ח"ו)? פיר מאל